

Hizmet erbabı ile serbest meslek faaliyetinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özörlölerün beyan edilen gelirlerine Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinde yer alan indirim uygulanacaktır.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.0.GEL.0.44/4405-1534/6860
Tarih	14.02.2005

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelirler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEL.0.44/4405-1534/6860 * 14.02.2005

Konu :

İlgi : Bakanlığımıza verdiğiniz tarihli dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçeniz incelenmiş olup, konuyla ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek görölmüştür.

1- 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 3 ve 13 üncü maddelerinde bina ve arazi vergisinin bina ve arazinin malikinin, varsa intifa hakkı sahibinin, her ikisi de yoksa bina ve araziye malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceğı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, anılan Kanunun 4 ve 14 maddelerinde bina ve arazi vergisi ile ilgili daimi muafiyetler, 5 ve 15 inci maddelerinde de geçici muafiyetler düzenlenmiş olup, bu maddelerde özörlölere ait bina ve arazinin emlak vergisinden muaf olacaklarına dair bir hükme yer verilmemiştir.

Bu itibarla, özörlölölerin bina ve arazileri ile ilgili olarak adlarına tahakkuk eden emlak vergisini ödemeleri gerekmektedir.

2- 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5035 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle değiştirilen 4 üncü maddesinin (c) bendinde; "Sakatlık dereceleri % 90 veya daha fazla olan malûl ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malûl ve engellilerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtlar motorlu taşıtlar vergisinden istisnadır." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükme göre, sakatlık dereceleri % 90 veya daha fazla olan malûl veya engellilerin motorlu taşıtlar vergisi istisnasından yararlanabilmeleri için sahibi oldukları taşıtlarının ilgili trafik sicilinde adlarına kayıt ve tescilli olması, sakatlık derecesi % 90'ın altında olan malûl ve engellilerin ise ilgili trafik siciline kayıt ve tescil ettirdikleri taşıtlarının sakatlık durumlarına uygun özel tertibatlı olması gerekmektedir.

Konuyla ilgili olarak 10/01/2004 tarih ve 25342 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21 Seri No.lu Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır,

3- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7. maddesinin (2) numaralı bendinde 5228 sayılı Kanunun 21. maddesi ile yapılan değişikliğe göre, Kanuna ekli (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tabi mallardan; 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olan malûl ve engelliler ile bizzat kullanmak amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından ilk iktisabı, beş yılda bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV'den istisna edilmiştir.

Bu istisna uygulamasına ilişkin olarak 1 Seri No.lu ÖTV Genel Tebliğinin 05/08/2004 tarihli ve 25544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7 Seri No.lu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile değişik (7.2.1.2.) bölümünde açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, Kanuna ekli (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi araçlarından 87.03 (motor silindir hacmi 1600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 tarife pozisyonlarında yer alanların, bizzat kullanmak amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından ilk iktisabına ilişkin olarak mükellefler tarafından verilecek ÖTV beyannamesine;

-Alicının maluliyeti veya sakatlığı ile özel tertibat yaptırılan araçları kullanabileceğine dair Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca yetkili sağlık kuruluşlarından alınan sağlık kurulu raporu,

-Aracın sakatlığa uygun olarak tadil edildiğine dair teknik belgenin aslı veya noter onaylı örneği,

-Alicının "H" sınıfı sürücü belgesinin fotokopisi,

eklenecek ve beyannamede ÖTV hesaplanmayacaktır.

Vergi dairesince kabul edilen beyanname ve ekleri incelenerek, araçta yapılan özel tertibatın raporda yazılı sakatlığa uygun hareket ettirici bir tadilat olduğu tespit edilecektir. Bu tespit üzerine tahakkuk fişi ve istisna uygulandığını gösteren "ÖTV Ödeme Belgesi" düzenlenecek ve mükellefe verilecektir.

4- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, aynı Kanunun 1/2 nci maddesinde ise her türlü mal ve hizmet ithalatının katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 28 nci maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanarak yayımlanan 2002/4480 sayılı Kararname ile mal teslimi ve hizmet ifasına uygulanacak katma değer vergisi oranları belirlenmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Kararname eki I sayılı listenin 10 uncu sırasında Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8712.00 pozisyonundaki motorsuz bisikletler ve diğer motorsuz tekerlekli taşıtların (sepetli olsun olmasın) münhasıran sakatlar için imal edilmiş olanlar ile 87.13 pozisyonundaki engelliler için tekerlekli koltuklar ve diğer taşıtların (motoru veya hareket ettirici başka bir tertibatı olsun olmasın), teslimlerinde katma değer vergisi oranı % 1 olarak belirlenmiştir.

Ancak; söz konusu kararname eki listelerde, münhasıran sakatlar için imal edilmiş olan binek otomobilleri ve benzeri motorlu taşıtlar yer almadığından, söz konusu araçların ilk iktisabında ve ithalinde % 18 oranında katma değer vergisi uygulanması gerekmektedir.

5- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinde "Çalışma gücünün asgarî % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgarî % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgarî % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda sakatlık dereceleri itibariyle belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık indirimi; (2004/8295 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen ve 01.01.2005 tarihinden itibaren uygulanan tutarlar)

- Birinci derece sakatlar için 480.000.000 lira,
- İkinci derece sakatlar için 240.000.000 lira,
- Üçüncü derece sakatlar için 120.000.000 liradır." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 89/3. maddesinde, serbest meslek faaliyetinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özörlölerin beyan edilen gelirlerine, 31 inci maddede yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirimin (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu özörlö kişi bulunan serbest meslek erbabı ile hizmet erbabı da (tevkifat matrahı dahil) yararlanır.) uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre, hizmet erbabı ile serbest meslek faaliyetinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özörlöülerin beyan edilen gelirlerine Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinde yer alan indirim uygulanacaktır. Konuyla ilgili olarak 222 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026